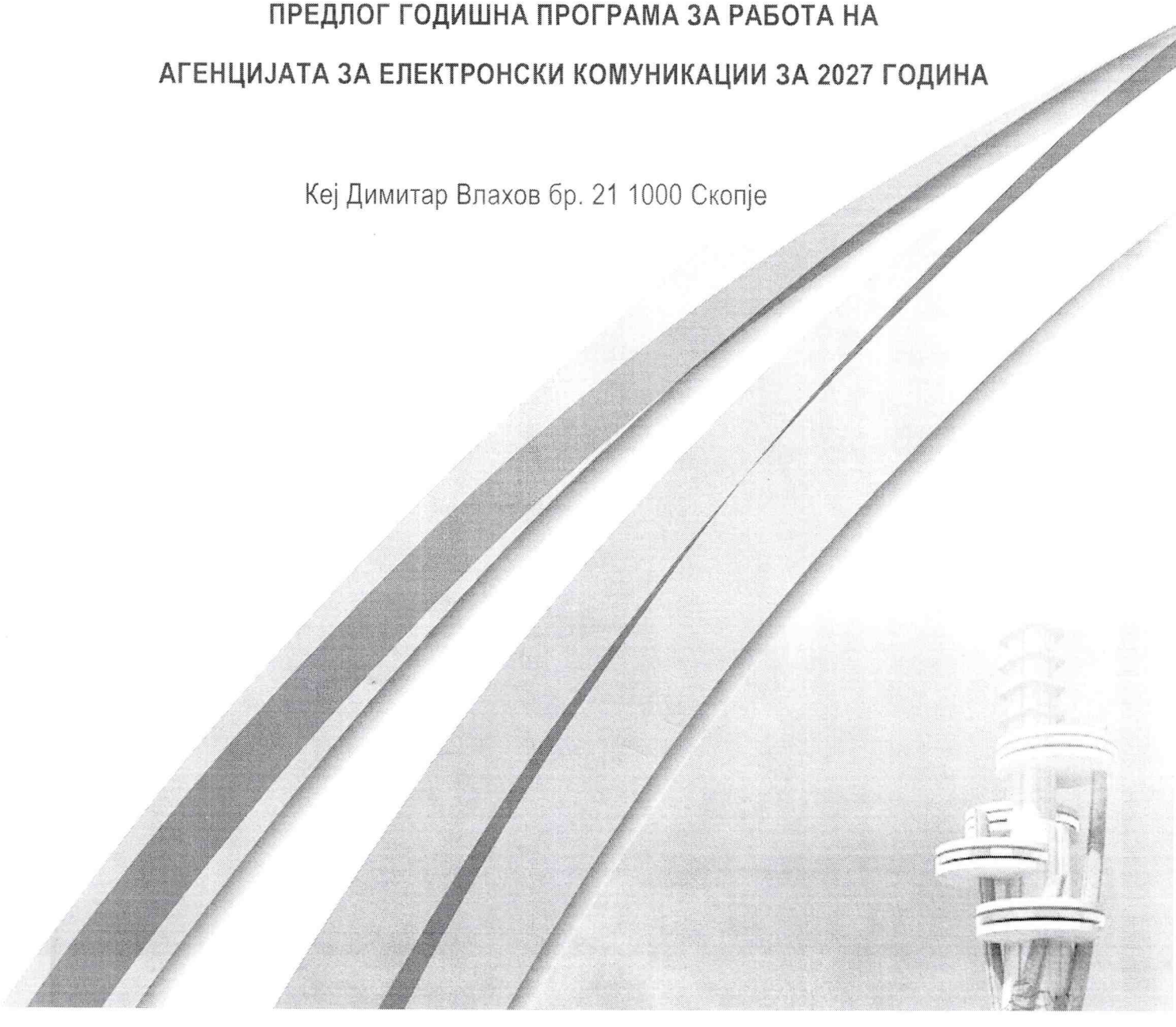
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ПРЕДЛОГ ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ ЗА 2027 ГОДИНА

Кеј Димитар Влахов бр. 21 1000 Скопје

вовед 4
предмет на Законот 5
цели на законот и регулаторни начела 5
универзална услуга 7
регулатива 8
управување со радиофреквенцискиот спектар 11
контрола и мониторинг на радиофреквенции 17
безбедност на мрежи и информации 25
веб портали на АЕК 26
надградба и тековно одржување на постојните ИКТ системи во АЕК 27
стручен надзор 28
соработка со други државни органи и тела 29
транспарентност и влијание на јавноста 30
човечки ресурси 30
внатрешна ревизија 33
финансии и сметководство 37
правни работи 48
поддршка на активностите на АЕК 50
јавни набавки 52
MKD-CIRT 53
заштита на правата на крајните корисници 56
меѓународна соработка 58
јавни електронски комуникациски мрежи, нумерација и телекомуникациска инфраструктура 59

заклучок..... 62

ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ ЗА 2027

ВОВЕД

Технолошкиот развој и развојот на пазарот за електронски комуникации, а со цел да се модернизира и усогласи европската регулатива за електронски комуникации беше една од основните причини во 2018 да се направат измени во регулаторната рамка за електронски комуникации на Европската Унија (EU). Главната причина е што старите правила за телекомуникациите потекнуваа главно од 2002, а во меѓувреме технологијата и пазарот значително се променија. Затоа EU сакала да создаде еден посовремен и поусогласен регулаторен систем за целата Унија па на 11/12/2018 Европскиот парламент и Советот на EU ја донесоа Директивата 2018/1972. Подоцна во 2024, поточно на 29/04/2024 Европскиот парламент и Советот на EU ја донесоа Регулативата 2024/1309. Оваа Регулатива е донесена за да се забрза и поевтини изградбата на мрежи со многу висок капацитет, односно гигабитни мрежи како оптички и 5G мрежи.

Имајќи го сето ова предвид, Македонија како земја со кандидатски статус за членство во EU има обврска да го усогласува националното законодавство со корпусот правни акти на Европската Унија т. н. Acquis поради следење на европското законодавство. Македонскиот парламент донесе нов Закон за електронските комуникации (ЗЕК). Овој Закон со неговите измени и дополнувања (Службен весник на Македонија бр. 135/2025, 269/2025 и 132/2026) е целосно усогласен со Директивата и Регулативата на EU и започна да се применува од 01/06/2026.

Имајќи го предвид претходното, повеќе од јасно е дека новата законска рамка за електронските комуникации треба да биде конвергентна, односно усогласена со медиумската законска рамка, заштитата на конкуренцијата, градењето, заштитата на личните податоци, заштитата на правата на потрошувачите, следењето на комуникациите, информацискатa безбедност и другите правни прописи кои посредно или непосредно влијаат врз развојот на електронските комуникации.

ПРЕДМЕТ НА ЗАКОНОТ

Предмет на ЗЕК е да се уредат условите и начинот за обезбедување на јавни електронски комуникациски мрежи и јавни електронски комуникациски услуги со цел да се обезбеди поттикнување на развојот на јавните електронски комуникациски мрежи и услуги, поттикнување на користење и развој на широкопојасен пристап до услуги, заштита на правата на корисниците, вклучувајќи ги и крајните корисници со посебни социјални потреби, обезбедување на универзална услуга, ефикасно користење на радиофреквенцискиот спектар и нумерацијата, унапредување на развојот и поттикнување на инвестиции во јавните електронски комуникациски мрежи со воведување на нови технологии и услуги, а особено со воведување на следни генерации на јавни електронски комуникациски мрежи и обезбедување доверливост на комуникациите.

Активностите на Агенцијата за електронски комуникации (АЕК) произлегуваат од нејзините надлежности утврдени во новиот ЗЕК и прописите донесени врз основа на него, како и меѓународните договори од областа на електронските комуникации што ги склучила или на кои им пристапила Македонија.

ЦЕЛИ НА ЗАКОНОТ И РЕГУЛАТОРНИ НАЧЕЛА

Целта на овој закон е да обезбеди:

- поттикнување на развојот на јавните електронски комуникациски мрежи и услуги во Република Северна Македонија, со цел да се обезбеди економски и социјален развој,
- поттикнување на користењето и развојот на „мрежи со многу висок капацитет (VHCN)“,
- заштита на правата на корисниците, вклучувајќи ги крајните корисници со попреченост и крајните корисници со посебни социјални потреби,
- обезбедување на ефикасна и одржлива конкуренција на пазарот за електронски комуникации,
- обезбедување на универзална услуга,
- ефикасно користење на радиофреквенцискиот спектар и нумерацијата,
- унапредување на развојот и поттикнување на инвестиции во јавните електронски комуникациски мрежи со воведување на нови технологии и услуги, а особено со воведување на следни генерации на јавни електронски комуникациски мрежи со многу висок капацитет и
- обезбедување на доверливост на комуникациите.

Промовирањето на интересите на граѓаните од страна на АЕК се врши особено на начин што ќе се обезбеди пристап до универзалните услуги за секој граѓанин, обезбедување на високо ниво на заштита на правата на потрошувачите во односите со операторите, особено преку обезбедување на едноставна и ефикасна постапка за решавање на спорови, нивна заштита на лични податоци, приватност и транспарентност на цени и услови за користење на јавни електронски услуги, задоволување на потребите на разни социјални групи, особено на лица со

инвалидитет, стари лица и лица со посебни социјални потреби, обезбедување дека се одржува интегритетот и безбедноста на јавните електронски комуникациски мрежи, овозможување крајните корисници да остварат пристап и да дистрибуираат информации или да користат апликации и услуги по сопствен избор.

За да се постигнат наведените цели, АЕК меѓу другото:

а) ја промовира предвидливоста на прописите преку обезбедување на постојан регулаторен пристап во соодветните рокови за преглед и преку соработка со Телото на европски регулатори за електронски комуникации (БЕРЕК), Групата за политика за радиоспектар (РСПГ) и Европската Комисија;

б) обезбедува дека, во слични околности, не постои дискриминација во третманот на операторите на електронски комуникациски мрежи и услуги;

в) применува неутралност во однос на технологии;

г) промовира ефикасна инвестиција и иновации во нова и подобрена инфраструктура, на начин со кој се обезбедува дека било која обврска за пристап го вклучува ризикот за инвестицијата и се овозможуваат различни договори за соработка помеѓу инвеститорите во инфраструктурата и барателите на пристап, со цел да се распредели ризикот за инвестицијата, обезбедувајќи притоа заштита на конкуренцијата на пазарот и почитување на начелото на недискриминација;

д) се грижи за разновидноста на условите во врска со инфраструктурата, конкуренцијата, околностите на крајните корисници и особено потрошувачите во различни географски области во државата, вклучително и локалната инфраструктура управувана од физички лица на непрофитна основа и

ѓ) наметнува претходни регулаторни обврски во доволна мера колку што е потребно за да се обезбеди ефективна и одржлива конкуренција во интерес на крајните корисници и ги намалува или укинува овие обврски веднаш штом ќе се исполнат овие услови.

АЕК заради остварување на погоренаведените цели е должна да ги применува регулаторните начела за објективност, транспарентност, недискриминација и пропорционалност.

Во насока на обезбедување на транспарентноста во работењето на АЕК, согласно одредбите од член 10 од ЗЕК, Предлог годишната програмата за работа за 2027 ќе биде ставена на јавна расправа на веб страната на АЕК со цел да им се овозможи на сите заинтересирани страни да ги изразат своите мислења, гледишта и ставови и да дадат предлози и коментари со што ќе можат да учествуваат во изработката на Годишната програма за работа за 2027.

АЕК во својата работа, заради унапредување и развој на пазарот на електронските комуникации во Македонија, ги има предвид препораките на Европската Комисија и најдобрите светски практики.

Активностите на стручната служба на АЕК во 2027 ќе бидат следниве :

УНИВЕРЗАЛНА УСЛУГА

Од 2027 во важност ќе бидат новите договори со давателите на универзална услуга. АЕК ќе го следи спроведувањето на тие договори кои ќе бидат со важност во следните 3 години до 2030. Како резултат на постапката која се спроведе во 2026 согласно ЗЕК ќе се обезбедуваат следниве услуги како дел од услугите опфатени со универзалната услуга:

- Обезбедување пристап на фиксна локација и обезбедување на телефонски услуги;
- Обезбедување на услуги за информации и јавен именик;
- Обезбедување на јавни телефонски говорници или други јавни пристапни точки за обезбедување на говорни телефонски услуги.

Во рамките на овој договор, давателот на универзлана услуга за обезбедување пристап на фиксна локација треба да обезбеди поврзување на краен корисник на фиксна локација со јавна комуникациска мрежа до интернет со брзина од 30 Mbps по прифатливи цени за сите домаќинства кои што досега немаа можност да се поврзат на интернет со некоја од достапните технологии. Станува збор за домаќинства во оддалечени локации за кои што операторите немаа комерцијален интерес да инвестираат и да обезбедат пристап и пренос на податоци за да се обезбеди ефикасен пристап до интернет. Овие домаќинства имаат можност да се поврзат на интернет преку некоја фикасна или мобилна технологија во зависност од пристапноста и конфигурацијата на теренот. Овој оператор обезбедува пристап и терминална опрема за пренос на податоци со брзина доволна да се обезбеди ефикасен пристап на интернет од 30 Mbps и за учениците со посебни образовни потреби во редовните и посебните основни и средни училишта, во согласност со законите за основното и средното образование во Македонија. Со ваквите обврски кои што ги обезбедува давателот на универзална услуга, ќе се намали дигиталниот јаз помеѓу корисниците кои што имаа можност да пристапат до интернет и оние кои што досега немаа таква можност.

АЕК раководи и управува со средствата на Компензацискиот фонд за универзална услуга и врши наплата на средствата во фондот од операторите што обезбедуваат јавни електронски комуникациски услуги, како и исплата на средства од фондот за покривање на реалните трошоци што ги има давателот на универзална услуга при обезбедувањето на универзалната услуга.

2. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА РЕГУЛАТОРНИ ОБВРСКИ

Бр.	Активност	Временска рамка	Причини за оваа активност
1.	Контрола на цени за интерконекција и/или пристап	Q1 – Q4	На операторите со значителна пазарна моќ на релевантните пазари АЕК може да им наметне обврски во врска со повраток на трошоците и контрола на цени вклучувајќи и обврски за цени базирани на трошоци. Операторот на кого му е наменета обврската за цени ориентирани на трошоци, го сноси товарот на докажување дека цените на неговите услуги произлегуваат од трошоците и дека истите вклучуваат разумна стапка на повраток на инвестициите. При одобрување на референтната понуда на операторите со значителна пазарна моќ, АЕК ќе побара од истите да обезбедат целосна оправданост на цените на големопродажните услуги, односно дали истите се во согласност со Законот за електронски комуникации, релевантните правилници и трошковни методологии кои се разработени од страна на АЕК
2.	Усогласување на законската и подзаконската регулатива со роаминг регулативите (РЛАХ-	Q1 – Q4	Во согласност за Иницијативата на Европската Комисија за укинување на роаминг трошоците со земјите од ЕУ, како дел од планот за раст на ЕУ со земјите од Западен Балкан потребно е да се направи усогласување на домашната правна рамка со релевантите регулативи за роаминг донесени од Европската Комисија. Потребното усогласување ќе биде во соработка со Министерство за дигитална трансформација, Министерството за надворешни работи и Министерството за европски прашања, а со следење на Акциски план донесен од

	RLAH- Roam Like At Home)	Владата на Р.С. Македонија. Правното решение, динамиката и потребните активности ќе бидат изработени во соработка со Европската Комисија

3. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРИБИРАЊЕ И ОБРАБОТКА НА ПОДАТОЦИ

Бр.	Активност	Временска рамка
1.	Прибирање на квартални извештаи за кварталите од Q4-2026 до Q3-2027	Q1 – Q4
2.	Изготвување на квартални извештаи за развој на пазарот и нивно објавување на веб страна	Q1 – Q4
3.	Прибирање на годишни извештаи за финансиски податоци за 2026	Q1 – Q4
4.	Изготвување на кратки извештаи за мобилна и фиксна телефонија на квартално ниво и нивно објавување на веб страна	Q1 – Q4
5.	Изготвување на Годишен извештај за развој на пазарот за 2026 и негово објавување на веб страна	Q1 – Q4
6.	Доставување податоци и информации до ДЗС согласно склучениот договор за соработка	Q1 – Q4
7.	Доставување податоци и информации до други институции: ЗАМП, МДТ итн.	Q1 – Q4
8.	Пополнување на online прашалниците за ITU	Q1 – Q4

УПРАВУВАЊЕ СО РАДИОФРЕКВЕНЦИСКИОТ СПЕКТАР

Врз основа на ЗЕК и правилниците за регулирање на радиокомуникациите, АЕК ги извршува своите задолженија и обврски со:

1. Издавање на одобренија за користење на радиофреквенции за сите видови на радиослужби по извршена детална анализа и пресметка,
2. Пресметка на број на бодови за годишен надоместок за користење на радиофреквенции, според кои се генерира фактура,
3. Издавање на согласности за увоз на радио и телекомуникациска терминална опрема,
4. Издавање на согласности на проекти за изградба и поставување на радиостаници,
5. Анализи и насоки за услови за користење на радиофреквенции и радиофреквенциски опсези за постоечки и за нови радиокомуникациски системи и мрежи,
6. Меѓународна координација на радиофреквенциски доделби,
7. Пријава на доделби во меѓународниот регистар на фреквенции (MIFR),
8. Дописи, мислења, ургенции, анализи, комуникација со корисници, одговори на прашања од корисници и друго.

Цели за 2027 ќе бидат:

- Зголемување на конкуренцијата со имплементација на мрежа и со започнување со работа на нов мобилен мрежен оператор (ОНЕ Македонија) на пазарот преку новододелените одобренија за користење на радиофреквенции за 5Г,
- Поттикнување на развојот на јавните електронски комуникациски мрежи преку следење на имплементација на следна генерација на јавни електронски комуникациски мрежи (5Г)
- Заштита и унапредување на националните интереси преку подготовка на национални позиции и релевантни документи, како и нивно застапување во работните тела на CEPT и ITU во областа на сателитските и радиодифузните служби
- Унапредување и финализирање на координацијата на радиофреквенции во радиодифузната служба преку склучување и имплементација на билатерални и мултилатерални договори со соседните администрации и релевантните регионални групи.
- Иницијатива за воведување на нови технологии (DVB-T2/T-DAB) и
- Ефикасно користење на радиофреквенцискиот спектар преку издавање на одобренија за користење на радиофреквенции.

За 2027 можат да се наведат конкретни задачи и активности што ќе ги спроведе АЕК со временски распоред на извршување како што е дадено во следната табела:

Бр.	Работна задача	Временска рамка	Причини за оваа работна задача	Активности предвидени со оваа работна задача	Цел која треба да се постигне
1.	Следење на имплементација на мрежата на ОНЕ Македонија	Q1	ОНЕ Македонија е должен да започне со користење на радиофреквенциите до крајот на март 2027 година при што најмалку еден град да биде покриен со 5G сигнал	Следење на исполнување на условите за покриеност наведени во одобренијата	Зголемување на конкуренцијата со влез на нов мобилен мрежен оператор
2.	Интензивно следење на состојбата со развојот на дигиталната звучна радиодифузија (T-DAB), - создавање на услови и планирање чекори за нејзино воведување	Q1, Q2, Q3, Q4	Овозможување на пристап на граѓаните и радиодифузерите до нова дигитална технологија.	Следење на развојот и имплементацијата на звучната радиодифузија, T-DAB. Продолжување на активностите поврзани со процесот на репланирање на меѓународниот План GE06, во рамките на работните групи на CEPT и ITU. Активна билатерална и мултилатерална координација со регулаторните тела од соседните и другите земји, со цел усогласување на фреквенциските планови. Навремено започнување со подготовка на соодветна национална регулатива за дигитална звучна	Економски и социјален развој преку поттикнување на развојот на јавните електронски комуникациски мрежи Афирмација и поттикнување на воведувањето на технологијата.

				радиодифузија, заедно со Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, со крајна цел создавање услови за воведување на T-DAB технологијата.	
3.	Подготовка и учество на Светска конференција за радиокомуникации 2027 (WRC-27)	Q1, Q2, Q3, Q4	Ревидирање и ажурирање на Меѓународниот Правилник за радиорегулатива (Radio Regulations) – со кој се регулира радиофреквенциот спектар и сателитските орбити. Ова вклучува подготовки, учество, следење и примена на измените во меѓународниот правилник за радиокомуникации заради имплемнтација во домашната регулатива	Подготовка на национални позиции и контрибуции со цел застапување на националните позиции. Изготвување на платформа за учество на конференцијата во која ќе бидат содржани ставовите на РС Македонија во однос на користењето на радиофреквенциот спектар. Ставовите на РСМ треба да бидат усогласено со ECP, односно со европскиот предлог.	Ефикасно управување со радиофреквенциот спектар преку глобална координација/усогласување во користењето на радиофреквенциските опсези на светско ниво во сите 3 ИТУ Региони, вклучувајќи ја и Европа. Усогласувањето е со цел да се применат исти стандарди за предавателна и приемна опрема во што поголем дел од светот. Унапредување на безбедносните, економските и социјалните интереси на земјите членки на Меѓународната унија за телекомуникации (ITU),

					вклучувајќи ја и Македонија.
4.	Спроведување на постапка за објава на намера за доставување на барања за издавање одобрение за користење на радиофреквенции и спроведување на тендери	Q1, Q2, Q3, Q4	Пристигнати барања за издавање на одобренија за користење на радиофреквенции и коишто се доделуваат со постапка на јавен тендер	Објава на намера за доделување на радиофреквенции, барање согласност до Влада на РСМ за висина на еднократен надоместок, изработка на тендерска документација и спроведување на тендерската постапка, издавање на одобрение/ја	Ефикасно користење на радиофреквенциот спектар, поттикнување на користењето и развојот на широкопојасен пристап до услуги и обезбедување ефикасна и одржлива конкуренција
5.	Спроведување на постапка за обновување на одобренија за користење на радиофреквенции.	Q1, Q2, Q3, Q4	Пристигнати барања за обновување на одобренија за користење на радиофреквенции и коишто се доделени во постапка на јавен тендер	Објава на јавна расправа за оцена на постоење услови за обнова на одобренија за користење на радиофреквенции, барање согласност до Влада на РСМ за висина на еднократен надоместок и издавање на одобренија	Ефикасно користење на радиофреквенциот спектар, поттикнување на користењето и развојот на широкопојасен пристап до услуги и обезбедување ефикасна и одржлива конкуренција

6.	Издавање на одобренија за користење на радиофреквенции за сите видови на радиослужби по извршена детална анализа и пресметка. Пресметка и генерирање на бројот на бодовите за годишен надоместок за користење на радиофреквенци за изработка на фактури	Q1, Q2, Q3, Q4	Пристигнати барања за издавање на одобренија за користење на радиофреквенции по барање	Анализа на барање, планирање и доделување на радиофреквенции	Ефикасно користење на радиофреквенциот спектар и доделување на одобренија врз основа на начелата на објективност, транспарентност и недискриминација
7.	Анализа на нови Одлуки и Препорак и од ITU, CEPT, RSPG	Q1, Q2, Q3, Q4	Измени во меѓународната регулатива	Учество во работни групи и следење на ново издадени одлуки и препораки. Предлог за евентуална измена на План за намена или План за	Овозможување на примена на најнови технологии на нај брз начин со цел ефикасно и ефективно да се

				доделување и користење на радиофреквенции.	користи спектарот
8.	Меѓународна координација на радиофреквенциски доделби и нотификација	Q1, Q2, Q3, Q4	Пријавување на ново доделени фреквенции во меѓународни планови, Издавање на одобренија за меѓународни линкови	За пријавување и нотификација се изготвуваат соодветни барања според видот на радиослужбата. Одредени радиофреквенции се координираат преку ИТУ. Во одредени случаи координацијата е со билатерални или мултилетерални спогодби.	Заштита на доделените радиофреквенции
9.	Издавање на согласности за радио опрема	Q1, Q2, Q3, Q4	Барање за согласност за радио опрема	Проверка на целокупната документација за опремата и издавање на согласност	Целокупната радио опрема и телекомуникациска терминална опрема што се користи во Македонија да е во согласност со позитивните прописи кои важат, како и да е во согласност со RED (поранешна R&TTE директива)
10.	Дописи, мислења, ургенции, анализи, заедничка работа со други сектори и служби, комуника	Q1, Q2, Q3, Q4	Барања од корисници, оператори, или по службена должност според одредбите од законот	Анализа, мислење, процедура, печатен или одговор по електронски пат	Навремено известување и одговарање на примените барања

	ција со корисници, одговори на прашања од корисници и друго.				
11.	Планирање и оптимизација на радиокомуникациските мрежи	Q1, Q2, Q3, Q4	Со воведувањето на поголем број на услуги и воведување на нови технологии во нови опсези во изминативе години, дојде до појава на поголем број на оператори кои користат радиофреквенции при поставувањето на нивните мрежи, а со тоа и зголемено користење на радиофреквенциски спектар	Анализа на веќе издадените одобренија за користење на радиофреквенции, анализа на мрежи по одредени опсези, планирање на доделби за нови мрежи	Ефикасно користење на радиофреквенциските спектар

КОНТРОЛА И МОНИТОРИНГ НА РАДИОФРЕКВЕНЦИИ

Согласно ЗЕК, АЕК има надлежност да врши контрола и мониторинг на радиофреквенцискиот спектар, како и испитување и откривање на штетни интерференции, да обезбедува ефиксно користење на радиофреквенцискиот спектар, да обезбедува нормално и непречено користење на радиофреквенциите од страна на имателите на Одобренија, да ги контролира и мери параметрите за квалитет на јавните електронски комуникациски услуги, да го контролира и мери нејонизирачкото зрачење кое потекнува од јавните електронски комуникациски мрежи, да врши

надзор над оператори и други правни и физички лица заради усогласеност со користењето на радиофреквенциите, да превзема мерки согласно ЗЕК во случаи кога е извршена повреда на одредбите од ЗЕК или на прописите донесени врз основа на него.

За да се спроведат овие надлежности на АЕК, кои се во склоп на Секторот за контрола и мониторинг на радиофреквенции, со Планот за работа за 2027 се утврдуваат следните активности:

- Редовна контрола и мониторинг на радиофреквенцискиот опсег како и контрола на емисиите од радиостаниците;

Под редовна контрола на емисии се подразбира периодично проверување на карактеристиките и параметрите на дадена емисија, работните карактеристики и локацијата на радиостаниците. Со оваа активност се опфатени сите радиостаници со Одобрение за користење на радиофреквенции и на откриени радиостаници без Одобрение за користење на радиофреквенции. Со наведената контрола се извршува и надзор над примената на ЗЕК, прописите донесени врз основа на ЗЕК и меѓународните прописи и договори во областа на радиокомуникациите.

Испитувањето на радиофреквенцискиот спектар во смисла на овој план е периодично мерење и регистрирање на емисии во спектарот кои се примаат на територијата на Македонија. Испитувањето се врши поради утврдување на зафатеноста во спектарот за потребите на планирањето и доделувањето на фреквенции на нови станици, служби и мрежи, за заштита на фреквенции кои се веќе доделени на станици во Македонија и за потреби од координација на фреквенциите со соседни и други земји.

- Контрола на радиостаниците во однос на усогласеност со Одобренијата за користење на радиофреквенции и меѓународните стандарди и препораки
- Решавање на пречки по приговор;

Предност над сите други активности има истражување на штетни пречки во сите служби, посебно за Службата за воздухопловна радионавигација и Воздухопловна мобилна служба и другите служби поврзани со безбедноста на луѓе и материјални добра;

- Мерење и контрола на вредностите на нејонизирачко зрачење;
- Мерење на задолжителните вредности на параметрите за квалитет на јавни комуникациски услуги кои се остваруваат преку радиомрежи (GSM/UMTS/LTE/5G);
- Мерење на параметрите за квалитет на дигиталната телевизија (DVB-T);
- Надзор на субјектите-корисници на Одобренија за користење радиофреквенции;
- Мониторинг на радиофреквенциските опсези кои се користат за јавни мобилни електронски комуникациски мрежи и WiFi опсези за безжична комуникација во просториите за полагање на стручни испити кој се спроведува согласно Закон;
- Унапредување на техничките можности на системот за контрола и мониторинг;
- Превентивно одржување на мерната опрема за мониторинг (фиксни станици, мобилни станици, сензори);
- Техничка асистенција на другите сектори, а поврзана со проблематиката која се работи во Секторот за контрола и мониторинг на радиофреквенции.

Во 2027 се планирани обуки за вработените во Секторот за контрола и мониторинг на радиофреквенции со цел вработените да бидат во тек со најновите технологии.

Временската рамка на извршување на надлежностите на СКМ, е согласно долунаведената табела:

Програма за работа на Сектор за контрола и мониторинг на радиофреквенции за 2027 година

Бр.	Работна задача	Временска рамка	Причини за оваа работна задача	Активности предвидени со оваа работна задача	Цел која треба да се постигне	Инволвирани сектори
1	Редовен мониторинг со интегриран иот систем од фиксни станици и RF сензори (до 3GHz)	Q1-Q4 квартал	Надлежност на АЕК согласно ЗЕК	Проверка во базата за издадени одобренија и мерни резултати, споредба на мерените параметри на дадена емисија со параметрите дадени во Одобрението, лоцирање на нелегални станици, проверка на параметрите на радиоемисиите со соодветните технички стандарди, препораки	Ефикасно користење на радиофреквенциски от спектар, усогласеност со условите и параметрите од Одобренијата, усогласеност на радиоемисиите со техничките параметри согласно меѓународните стандарди и препораки, овозможување на непречено користење на радиофреквенциите и решавање на интерференции, усогласеност на радиоемисиите од соседните држави согласно склучените договори на АЕК за погранична координација	Сектор за радиокомуникации
2	Мониторинг со мобилни	Q1-Q4 квартал	Надлежност на АЕК	Проверка во базата за издадени одобренија и	Оваа активност се спроведува по потреба, на места кои не се покриени	Сектор за радиоко

	станици (до 40GHz)		согласно ЗЕК	мерни резултати, споредба на мерените параметри на дадена емисија со параметрите дадени во Одобрението, лоцирање на нелегални станици, проверка на параметрите на радиоемисиите со соодветните технички стандарди, препораки	со системот за мониторинг од фиксни и RF сензори Ефикасно користење на радиофреквенциски от спектар, усогласеност со условите и параметрите од Одобренијата, усогласеност на радиоемисиите со техничките параметри согласно меѓународните стандарди и препораки, овозможување на непречено користење на радиофреквенциите и решавање на интерференции, усогласеност на радиоемисиите од соседните држави согласно склучените договори на АЕК за погранична координација	муникац ии
	Мониторин г со портабл мерни уреди	Q1-Q4 квартал	Надлежнос т на АЕК согласно ЗЕК	Проверка во базата за издадени одобренија и мерни резултати,	Оваа активност се спроведува по потреба, на непристапни места, во кои што мониторингот со	Сектор за радиоко муникац ии

РЕГУЛАТИВА

Активностите во врска со спроведувањето на ЗЕК во делот на анализа на пазарот на електронските комуникации, се тесно поврзани со стратешките функции на АЕК како институција и се неопходни за нејзиниот развој. За нивно исполнување во 2027 ќе се спроведат следните планирани активности:

1. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА АНАЛИЗА НА ПАЗАРИТЕ

Р. бр.	Активност	Временска рамка
1.	Анализа на пазар за Локален пристап обезбеден на фиксна локација	Q1- Q4
2.	Анализа на пазар за централен пристап обезбеден на фиксна локација за производи од широка потрошувачка	Q1- Q4
3.	Активно учество во имплементација на мерките предвидени во Декларацијата за вклучување на земјите од Западен Балкан во Европската регулатива за роаминг	Q1- Q4
4.	Прибирање и обработка на податоци за роаминг во Западен Балкан	Q1- Q4
5.	Изработка на Извештајот за состојбата со роамингот во земјите од Западен Балкан во соработка со RCC	Q1- Q4
6.	Изработка на Извештајот за состојбата со роамингот во земјите од Западен Балкан во соработка со БЕРЕК	Q1- Q4
7.	Универзална услуга	Q1 – Q4
8.	Усогласување на законската и подзаконската регулатива со роаминг регулативите (RLAH- Roam Like At Home) на EU. Преговори со Европската Комисија со крајна цел цел вклучување на Република Северна Македонија во Европската роаминг регулатива	Q1 – Q4

			споредба на мерените параметри на дадена емисија со параметрите дадени во Одобрението, лоцирање на нелегални станици, подготовка на извештаи	фиксни,RF сензори и мобилни станици е невозможен Решавање на интерфернции, елиминирање на појава на нелегални радиостаници, усогласеност со условите од Одобренијата и меѓународните стандарди и препораки
Мониторинг на радиофреквенциите во просториите за полагање на стручни испити	Q1-Q4 квартал	Согласно измените во законската регулатива за полагање на стручни испити, АЕК има надлежност за мониторинг на радиофреквенциите во просториите за полагање на стручни испити	Редовен мониторинг на радиофреквенциите во просториите за полагање на стручни испити преку далечински мониторинг станици или со преносна мерна опрема	Оневозможување на безжична комуникација со надворешната околина во просториите за полагање на стручни испити

	Мерење на нејонизирачко зрачење	Q1-Q4 квартал	Надлежност на АЕК согласно ЗЕК	Редовни мерења на нејонизирачко зрачење согласно дефиниран план и мерење на нејонизирачко зрачење по барање на правни и физички лица	Заштита на населението од нејонизирачко зрачење кое потекнува од јавните електронски комуникациски мрежи	Сектор за заштита на правата на крајните корисници
	Мерење на задолжителните вредности на параметрите за квалитет на јавните електронски комуникациски услуги кои се остваруваат преку радиомрежа	Q1-Q4 квартал	Надлежност на АЕК согласно ЗЕК	Мерења на параметрите за квалитет на јавните електронски услуги по приговор на правни и физички лица, корисници на услугите од јавните електронски ком уникациски мрежи согласно Правилникот за мерење на параметрите за квалитет	Усогласеност на задолжителните параметри за квалитет согласно Правилникот за параметрите за квалитет на јавните електронски комуникациски услуги кои се остваруваат преку јавна радиокомуникациска мрежа како и начинот и постапката за вршење на контрола и мерење на параметрите за квалитет. Постојано подобрување на квалитетот на услугите од мрежните оператори	Сектор за заштита на правата на крајните корисници

	Мерење на параметри за квалитет на DVB-T мрежите	Q1-Q4 квартал	Надлежност на АЕК согласно ЗЕК	Редовни мерење на параметрите за квалитет на DVB-T,мерења по барање на правно или физичко лице	Усогласеност со условите и параметрите од одобренијата, усогласеност со дефинираниот квалитет на DVB-T согласно Правилникот за параметрите за квалитет на јавните електронски комуникациски услуги кои се остваруваат преку јавна радиокомуникациска мрежа како и начинот и постапката за вршење на контрола и мерење на параметрите за квалитет	Сектор за заштита на правата на крајните корисници
	Надзор над субјекти-имателиа на Одобренија за користење на радиофреквенции	Q1-Q4 квартал	Надлежност на АЕК согласно ЗЕК	Редовен надзор согласно Годишната програма за надзор. Вонреден надзор во случај на констатирана повреда или прекршување на ЗЕК или неусогласеност со техничките	Усогласеност со условите од Одобренијата за користење на радиофреквенции. Усогласеност со техничките стандарди и препораки	Сектор за правни работи

				стандарди и препораки		
	Превентивна проверка на интегрираниот систем од мерни мониторинг станици (фиксни и RF сензори)	Q1-Q4 квартал	Одржување на интегрираниот систем за мониторинг на радиофреквенции	Редовна проверка на локациите на кои се поставени фиксните и далечинските мерни мониторинг станици – RF сензори	Навремена проверка на интегрираниот систем со цел обезбедување на функционален и стабилен систем за мониторинг на радиофреквенции	
	Учество во работни групи на соодветните меѓународни организации, обуки	1-4	Обезбедување на соодветно техничко познавање за мерните постапки, мерни уреди, стандарди и технологии, неопходни за секојдневните работни задачи. Искористување на максималните можности	Учество во работни групи, интерни обуки, посета и размена на искуства со други регулаторни тела, обуки за специфични технологии и процедури од областа на Секторот за контрола и мониторинг	Следење на регулативата од областа на Секторот со цел навремено ажурирање на Правилникот и други потребни акти на АЕК, Зголемување на компетенциите на вработените со цел успешно и квалитетно справување со надлежностите на Секторот и негова целосна функционалност	Сектор за финанси и

		на мерната опрема

БЕЗБЕДНОСТ НА МРЕЖИ И ИНФОРМАЦИИ

Во 2027 Секторот за информатички технологии ќе обезбедува стручна и техничка поддршка за следење на безбедноста и интегритетот на јавните електронски комуникациски мрежи и услуги. Член 191 од ЗЕК ја поврзува оваа област со прописите за безбедност на мрежни и информациски системи. Затоа, приемот и обработката на известувањата ќе се организираат според видот на настанот и надлежниот примател.

Нарушувањето на безбедноста на личните податоци ќе се обработува одделно. Според член 197 од ЗЕК, операторот го известува АЕК и надлежниот орган за заштита на личните податоци веднаш, најдоцна во 24 часа од утврдувањето на нарушувањето. Секторот обезбедува техничка евиденција, заштитен пристап и навремено проследување до надлежните лица.

Приоритет се уредната евиденција на доставената документација, следењето на корективните мерки и безбедната размена на информации. Планираните квартали се организациски рокови и не ги заменуваат роковите утврдени со закон или со важечки подзаконски акт.

Бр.	Активност	Очекуван резултат	Период
1	Преглед на процедурите и електронските обрасци	Усогласени канали за прием, класификација и проследување на известувањата; определени одговорни лица и применливи рокови.	I квартал 2027
2	Прием и обработка на безбедносни ревизии и планови за корективни мерки	Евидентирани и обработени извештаи за 2026 година и следење на утврдените недостатоци, според применливите прописи и овластувања.	I–II квартал 2027
3	Обработка на политики за безбедност	Преглед на доставените нови и ревидирани политики и придружната документација; евиденција на потребните дополнувања.	I–IV квартал 2027
4	Прием и обработка на пријавени инциденти	Евиденција на времето на прием, видот и влијанието на настанот, надлежниот примател и статусот на постапувањето; проследување во пропишаните рокови.	I–IV квартал 2027

Бр.	Активност	Очекуван резултат	Период
5	Дополнителни информации и следење на мерките	Подготвени стручни барања за податоци за причините, последиците и преземените мерки; следење до завршување на предметот.	I–IV квартал 2027
6	Стручна поддршка при неусогласености и ревизии	Технички анализи за надлежните лица и поддршка за барање независна безбедносна ревизија кога постои применлива правна основа.	I–IV квартал 2027
7	Следење на ризици и регулатива	Ажурирани прегледи на ранливости и препораки за превентивни мерки; техничка поддршка за проценете на ризик од мрежна опрема во рамките на надлежностите на АЕК.	I–IV квартал 2027

При обработката на ревизорските извештаи се проверуваат важечката правна основа, опфатот и рокот за доставување. Годишната ревизија и доставувањето до крајот на мај се применуваат доколку се предвидени со применливиот подзаконски акт; не се третираат како самостојна обврска утврдена со овој план.

Размената со MKD-CIRT, други надлежни органи, странски регулаторни тела и ENISA, како и известувањето на јавноста, се вршат преку надлежните институционални канали, во законскиот опфат и со заштита на доверливите и личните податоци

ВЕБ ПОРТАЛИ НА АЕК

Секторот за информатички технологии ќе обезбедува достапност, одржување и техничко унапредување на веб-порталите, како и објавување содржини доставени и одобрени од надлежните организациски единици. Објавувањето ќе ги почитува обврските за транспарентност, особено членовите 10 и 13 од ЗЕК и ограничувањата за заштитени податоци.

На порталите ќе се објавуваат актите и информациите за кои постои законска обврска или соодветна одлука: јавни расправи, повици и тендери, референтни понуди и податоци за интерконекција, универзална услуга, радиофреквенции, нумерација и радиоаматерски дозволи, одлуки за спорови и информации за надзор, како и споредливи податоци за цените, условите и квалитетот на услугите. Се објавува само јавниот дел од документацијата.

www.aek.mk е официјалната веб-страница за регулаторните акти, јавните регистри, програмите, извештаите и известувањата на АЕК. Секторот за информатички технологии ќе ги одржува функционалностите за објавување, пребарување и пристап до документите.

www.komunicirај.mk е портал за информирање на крајните корисници за операторите, тарифите и пакетите, интернетот, роамингот, преносливоста на броевите, дигиталната телевизија

и нејонизирачкото зрачење. Ќе се одржуваат алатките за споредба на понудите и ориентациска пресметка на трошоците, како и објавувањето применливи договорни услови и информации за корисничките права.

https://e-agencija.aek.mk обезбедува електронски пристап до услугите на АЕК. Во соработка со надлежните сектори ќе се одржуваат и усогласуваат постапките за радиофреквенции, броеви и серии на броеви, нотификација и регистрација на оператори, решавање спорови и постапките поврзани со радиоопрема. Називите на услугите, обрасците и излезните акти ќе се приспособуваат на важечките прописи.

https://mkd-cirt.mk е портал на Националниот центар за одговор на компјутерски инциденти. Секторот за информатички технологии ќе обезбедува техничка поддршка во договорениот опфат, со посебно внимание на достапноста и безбедноста на каналите за пријавување инциденти. Содржините и постапувањето по пријавите се координираат со MKD-CIRT.

Бр.	Активност	Очекуван резултат	Период
1	Ажурирање на содржините	Навремено објавени одобрени информации, проверени врски и евиденција на измените.	I–IV квартал 2027
2	Одржување и надградба	Редовни ажурирања, резервни копии, следење на достапноста и подобрена употребливост и пристапност на порталите.	I–IV квартал 2027
3	Усогласување на електронските услуги	Ажурирани обрасци и работни текови, проверени кориснички права и техничка поддршка за електронските регистри.	I–IV квартал 2027

НАДГРАДБА И ТЕКОВНО ОДРЖУВАЊЕ НА ПОСТОЈНИТЕ ИКТ СИСТЕМИ ВО АЕК

Секторот за информатички технологии ќе обезбедува корисничка, техничка и системска поддршка за вработените на сите четири географски локации на АЕК, како и поддршка за операторите, правните лица и граѓаните што ги користат електронските услуги. Капацитетите ќе се планираат според реалниот број корисници и оптоварувањето на системите.

Бр.	Активност	Очекуван резултат	Период
1	Тековно одржување и корисничка поддршка	Стабилна работа на серверите, работните станици, апликациите и комуникациските врски; евиденција и решавање на корисничките барања.	I–IV квартал 2027
2	Безбедност на внатрешната ИКТ-инфраструктура	Ажурирана заштита, управување со пристапот и безбедносните закрпи, следење на настаните и отстранување на утврдените ранливости.	I–IV квартал 2027
3	Континуитет и резервни копии	Редовни резервни копии, проверка на враќањето на податоците и тестирање и ажурирање на плановите за опоравување и континуитет.	I–IV квартал 2027
4	Надградба на системите и порталите	Приоритетни подобрувања според потребите на АЕК; тестирање пред пуштање во употреба и ажурирана техничка документација.	I–IV квартал 2027
5	Заштита на личните податоци	Спроведени технички и организациски мерки во соработка со офицерот за заштита на личните податоци; контролиран пристап и соодветно чување на податоците.	I–IV квартал 2027
6	Следење на договорите	Евиденција на договорните рокови, лиценците, испораките и квалитетот на услугите; документирана проверка на исполнувањето.	I–IV квартал 2027
7	Подготовка на јавни набавки	Образложени потреби и технички спецификации; стручна поддршка во постапките и приемот, согласно со одобрениот план и обезбедените средства.	I–IV квартал 2027
8	Стручно усовршување	Обуки според работните задачи и потребите за безбедност, администрација и поддршка; примена и споделување на стекнатите знаења.	I–IV квартал 2027

СТРУЧЕН НАДЗОР

Годишниот план за работа ќе се одвива во насока на посетување и извршување на редовен надзор над сите субјекти кои користат радиофреквенции и надзор на даватели на јавни комуникациски мрежи/услуги. Секој субјект треба да биде посетен најмалку еднаш годишно од страна на овластено лице за надзор. Редовниот надзор ќе се спроведува плански во одреден

временски период со посета на субјекти кои работат во иста служба (на пример копнено мобилна, фиксна, радиодифузна служба, даватели на јавни комуникациски мрежи/услуги). При редовните надзори неопходна е соработка со: Секторот за контрола и мониторинг на радиофреквенции заради целосна контрола над соодветниот субјект, Секторот за регулатива, Секторот за радиокомуникации, Секторот за телекомуникации како и со останатите сектори во АЕК.

По извршениот редовен надзор, кај субјектите кај кои е констатирана неправилност во работењето и на кои им е доставен писмен извештај со определен рок за отстранување на неправилноста, по истекувањето на истиот ќе се спроведе контролен надзор.

Во текот на годината планирани се и вонредни надзори врз основа на писмена иницијатива поднесена од: Државни органи, оператори, физички или правни лица, како и во случај на сомневање по службена должност, согласно ЗЕК.

При извршувањето на редовните и контролните надзори секогаш приоритет ќе се даде на квалитетното, но и навремено завршување на работните задачи во согласност со годишниот план.

СОРАБОТКА СО ДРУГИ ДРЖАВНИ ОРГАНИ И ТЕЛА

АЕК соработува и е во секојдневна редовна комуникација со Министерството за дигитална трансформација, а согласно член 28 од ЗЕК, АЕК соработува со други државни органи и тела по прашања кои се во врска со електронските комуникации. АЕК соработува со Комисијата за заштита на конкуренција во врска со анализите на релевантните пазари, определувањето на оператори со значителна пазарна моќ и наметнувањето на обврски на операторите со значителна пазарна моќ. Во постапка за доделување на радиофреквенции за вршење на радиодифузна дејност, АЕК соработува со Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. По прашања од заеднички интерес АЕК и во 2027 планира да остварува континуирана соработка и со други државни органи и тела како:

- Министерство за финансии;
- Министерството за транспорт;
- Министерство за економија и труд;
- Министерство за внатрешни работи;
- Агенција за заштита на лични податоци;
- Институт за стандардизација на Република Македонија;
- Здружение за заштита на потрошувачи;

- Народна банка на Република Македонија;
- Централен регистар на Република Македонија;
- Царинска управа на Република Македонија;
- Центар за управување со кризи;
- Завод за статистика на Република Македонија;
- Агенција за катастар и недвижности
- Државен пазарен инспекторат
- и други органи и тела на Република Македонија.

ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ВЛИЈАНИЕ НА ЈАВНОСТА

Транспарентноста на АЕК се огледа во обврската која произлегува од законската одредба според која е задолжително јавно да се објавуваат извештаи за развојот и состојбите на пазарот за електронски комуникации на квартално ниво во текот на годината. Исто така организацијата на два јавни состаноци на кои ќе бидат поканети сите заинтересирани страни да ги изразат нивните ставови и мислења по однос на развојот на електронските комуникации, а нивното мислење и ставот на АЕК по истото да биде објавено во рок од 7 дена на веб-страната е во контекст на транспарентното работење на АЕК. Во оваа постапка всушност се овозможува влијанието на јавноста врз работењето на оваа институција. Објавувањето на предлог подзаконските акти или измени и дополнувања на истите, како и предлог годишната програма на АЕК на јавна расправа која трае најмалку 15 дена од денот на објавувањето на веб-страната и организирањето на јавен состанок со заинтересираните страни пред донесување на актите на АЕК, е уште еден факт кон нејзиното транспарентно работење и доказ за можноста за влијанието на јавноста во нејзиното работење.

ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Управувањето со човечки ресурси е тесно поврзано со стратешките функции на АЕК како институција, а се неопходни за нејзиниот развој. Од таму, управувањето со човечките ресурси може да се подели во две главни категории:

Стратешка дејност-односно реформаторска, при што акцентот е ставен на подготовка и имплементација на деловната стратегија на АЕК поврзано со развивање и имплементирање на стратегијата за управување со човечки ресурси, превземање на иницијативи при процесот на развој на организациската стратегија, развивање на функционална организациона поставеност и давање насоки и упатства на раководителите за управување со вработените.

Трансакциона дејност-извршување вообичаени активности поврзани со службеничките односи, како што вработувањето, учењето и развојот, наградувањето и работните односи.

Имајќи го ова предвид, за управување со човечките ресурси АЕК ги спроведува следнива активности:

- Ја следи и применува законската регулатива од областа на работните односи (вработување, социјална и здравствена заштита, пензиско и инвалидско осигурување), колективните договори итн;
- Подготвува документи кои се однесуваат на менаџментот на човечки ресурси за раководителите и вработените;
- Извршува правно-административни активности поврзани со вработување, работно време, плати и бенефиции;
- Учествува во подготовка на општи акти од областа на човечки ресурси;
- Планира и спроведува постапки за обуки и развој на вработените во АЕК;
- Подготвува извештаи и статистики кои се однесуваат на вработените;
- Им дава информации на вработените за административните и други постапки;

Со цел поквалитетно исполнување на предвидените активности и развој на своите капацитети, АЕК има во 2027 ќе ги исполни следните активности:

Р. бр.	Работна задача	Временска рамка	Причини за оваа работна задача
1	Стратешки активности за управување со ЧР	Q1- Q4	Следење на насоки и упатства на врвниот менаџмент и раководителите за управување со вработени
2	Организација и подготовки за Team building на вработените во АЕК	Q1- Q4	Подобрување на релациите меѓу вработените и меѓучовечките односи, придонес за постигнување на стратешките цели и приоритети, креирање на лојалност и чуство на припадност кон АЕК
3	Организација на обуки согласно годишниот план за обуки како и изработка на годишен план за вработување	Q1- Q4	***Годишен план за обуки*** согласно Процедура обука АЕК-622-101

5	Ажурирање и имплементција на ИСО процедурите согласно годишната проверка	Q1- Q4	Ажурирање на ИСО процедурите поради измените по спроведувањето на функционалната анализа и интерните огласи, како и годишна проверка за имплементацијата и спроведување на ИСО процедури, согласно Законот за воведување на систем за управување со квалитетот и заедничката рамка за процена на работењето и давањето услуги во државната служба
6	Прашалници и анкети за вработените во стручната служба на АЕК	Q1- Q4	Добивање на информации за ставовите на вработените на стручната служба на АЕК преку изразување на своите гледишта за организацијата во институцијата/секторот, потоа мотивацијата за работа, чувството на слобода во работењето итн.
7	Секојдневни административни активности	Q1- Q4	- За потребите на вработените од стручната служба на АЕК, односно активности поврзани со службенички и административни работи; - Следење на системот за евиденција на работно време; - Креирање на континуиран месечен извештај за отсуства на вработените (боледувања, неплатени отсуства и сл.); - Секојдневна изработка на Решенија, одлуки, потврди за редовен работен однос итн.; - Изготвување на ЗО образец; - Пријави/одјави во АВРСМ; - Пријави/ одјави во ФЗО; - Договори; - Известување за неработни денови; - Договори за деловна соработка; - Прашалници и анкети за вработените во АЕК.
8	Работни цели и задачи	Q1- Q4	Спроведување на оценување на ефектот на административните службеници во АЕК, изготвување на план на обуки, изготвување на план за вработување

9	Проекти	Q1- Q4	**Проект 1:** Планирање на потребниот кадар за секторите, можности за унапредување на вработените како и хоризонтално поместување на истите, овозможување на соодветна обука за вработените имајќи ги во предвид знаењата и компетенциите на вработените со потребите на работното место. **Проект 2:** АЕК се грижи за своите вработени. Сектор за ЧР организира годишни здравствени прегледи. Испочитувани се мерките за заштита при работа, планирана е и набавка на систематски прегледи за вработените. Во текот на 2027 година вработените кои имаат потреба од ХТЗ опрема, планирано е истата да им биде на располагање. **Проект 3:** Планирано е и набавка на канцелариски, репрезентативен и печатарски материјал за потребите на сите вработени.

ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА

Годишниот план за извршување на внатрешната ревизија претставува список на активности кои АЕК треба да ги спроведе за намалување или сведување на минимум на ризиците во одделни процеси во организацијата преку спроведување на ревизии кои ќе обезбедат препораки за подобрување на работењето.

Планираните ревизии во Годишниот план за извршување на внатрешната ревизија произлегуваат од главните цели и активности во стратешкиот план.

Р. Б.	Вид на ревизија	Предмет на ревизијата	Цел на ревизијата	Период на извршување	Извршители
1.	Follow-up на препораки дадени во 2026 година	Ревизија на препораките дадени во извештаите на внатрешниот ревизор од извршените ревизии	Да се направи проверка дали дадените препораки од ревизиите во 2026 година се спроведени	Q1-Q4	Гордана Каракирова

		и изготвување на извештаи.			
2.	Ревизија на постапките за попис, раздолжување и ништење на архивски материјал, со цел оценка на усогласеноста со законските прописи и ефективноста на воспоставените интерни контроли	Предмет: Спроведување на редовен и вонреден попис на архивскиот материјал; Евиденција и раздолжување на архивскиот материјал; Почитување на роковите за чување на документацијата; Постапка за селекција и издвојување на материјал за ништење; Формирање и работа на комисии за попис и ништење; Документирање на постапката и изготвување записници за ништење	Цел: Да се оцени дали постапките за попис, раздолжување и ништење на архивскиот материјал се спроведуваат согласно законските прописи, интерните акти и утврдените процедури за управување со документарен и архивски материјал	Q1- Q4	Гордана Каракирова
3.	Ад хок ревизии по барање на раководството и согласно проценетите ризици	Спроведување на ад хок ревизии по барање на раководството или поради појава на значајни ризици, неправилности, сомнежи за злоупотреби или	Навремено идентификување и оценка на ризиците, неправилностите и слабостите во работењето, како и обезбедување независно	Q1- Q4	Гордана Каракирова

		други вонредни околности	уверување и препораки за нивно надминување		
4.	Интерни проверки и усогласување со новите верзии на два нови стандарди ISO 14000 и ISO 45000 здравје и безбедност при работа и заштита на животната средина	Предмет: Советодавна улога и координација	Цел: Исполнување на барањата на стандардот.	Q1-Q4	Гордана Каракирова и тим на овластени проверувачи
5.	Советодавна улога при воспоставување на новата верзија на стандардот ISO 9001:2026	Советодавна поддршка при подготовката и усогласувањето на системот за управување со квалитет согласно барањата на стандардот ISO 9001:2026.	Обезбедување стручни совети и препораки за ефективно воведување и примена на барањата од стандардот ISO 9001:2026, со цел подобрување на процесите и системот на интерни контроли	Q1-Q4	Гордана Каракирова

6.	Услуги на советување Координација на Системот за управување со квалитет ИСО 9001:2015	Предмет: Работење според пропишани стандарди за работа, промовирање на свест за значење на корисниците и подобрување на имиџот на компанијата.	-Услуги на советување во оддржување на системот за управување со квалитет, давање на превентивни и корективни мерки за подобрување на системот -Проверки на системот за управување на квалитет во сите сектори и служби. -Следење на остварувањето за програмата за подобрување на квалитетот со цел на утврдување на нови потреби за подобрување како и верификување на предложените цели за квалитет и превентивни мерки -Преиспитување на организационите решенија во мерка во која тие влијаат на квалитетот како и	Q1-Q4	Гордана Каракирова и тим на овластени проверувачи

			давање на предлози за нивно подобрување. менаџмент за квалитет. - Ресертификација од страна на надворешна оваластена компанија- на Системот за менаџмент со квалитет		
7.	Универзум за ризици и изготвување на Стратешки и Годишен план за работа-Q4	Предмет: Анализа на ризиците и изготвување на Универзум за ризици, а врз основа на тоа изготвување на Годишен план за 2028 година како и Стратешки план 2028-2030 година	Цел: Навремено и квалитетно исполнување на законските барања за изготвување и одобрување на Годишен и Стратешки план.	Q4	Гордана Каракирова

ФИНАНСИИ И СМЕТКОВОДСТВО

Работењето во АЕК во врска со финансии и сметководство во 2027 треба да ги исполни следниве активности:

Изработка на годишни финансиски извештаи (Биланс на состојба, Биланс на успех, Даночен биланс, Распоредување на вишокот на приходи над расходи, Образец ДЕ) за 2026, кои се составен дел од Годишниот извештај за работа на АЕК за 2026, како и финансиски извештај за

реализација на финансискиот план за 2026 и со податоци за реализирани приходи, расходи, побарувања и обврски за 2026 групирани по структура и по организацона структура на АЕК. Организација и контрола на спроведувањето на Годишниот финансиски план на АЕК кој содржи податоци за реализација на планираните активности, планираните приходи и расходи на АЕК за 2027 групирани по структура и по организациона структура на АЕК, како и предвидените капитални инвестиции на АЕК за 2027 година. Организација и контрола на подготовката на Годишниот финансиски план на АЕК кој содржи податоци за реализација на планираните активности, планираните приходи и расходи на АЕК за 2028 групирани по структура и по организациона структура на АЕК, како и предвидените капитални инвестиции на АЕК за 2028. Сметководствени усогласувања со констатираната фактичка состојба со пописот на АЕК за 2026 во записници: парични средства и хартии од вредност, инвестиции во тек, основни средства, ситен инвентар, побарувања од купувачи и обврски од добавувачи, пресметка на амортизација и реваloризација на материјален и нематеријален имот, сметководтвени усогласувања на отворените сметководствени конта од класата 0 до класата 9, затворање на класа 4 и класа 7. Анализа и проектирање на висината на годишните трошоци на АЕК за извршување на активностите во рамките на нејзините надлежности, проектирање и на капиталните трошоци воедно и анализа и проектирање на висината на годишните приходи за покривање на расходите од работењето на АЕК. Контрола на целокупниот процес на стратешко планирање од аспект на финансирање. Координацијана финансиските и сметководствените активности на АЕК и контрола на точноста и усогласеноста на сите документи што се однесуваат на финансиските активности. Надзор, спроведување и управување со средствата на Компензацискиот Фонд за универзална услуга за 2026. Непосредна соработка со независните ревизори или Државниот завод за ревизија, доставување на целокупната финансиска и сметководствена евиденција, подготвување на извештаи и други материјали за потребите за изработка на ревизорски извештај од независен овластен ревизор, како и од Државниот завод за ревизија, доколку има извршено ревизија на финансиското и материјалното работење на АЕК за 2026. Непосредна соработка со независните ревизори, доставување на целокупната финансиска и сметководствена евиденција за компензацискиот фонд за универзалана услуга, подготвување на извештаи и други материјали за потребите за изработка на ревизорски извештај од независен овластен ревизор за извршена ревизија за состојбата на средствата во компензацискиот фонд за универзална услуга за 2026.

Ревизија на ИСО Процедурите за финансиски прашања и Правилникот за процедурите за финансиско и сметководствено работење на АЕК. Следење и примена на прописите од областа на финансиите, буџетот, даноците и сметководството како и останати прописи кои влијаат на финансиското работење; Пресметка на финансиските трошоци на АЕК. Проверка на исправноста и реалноста на фактурите. Проверка на сите исплати од сметките на АЕК. Анализи на финансиските трансакции. Следење на состојбата на сметките на АЕК. Анализа и контрола на плаќањата, сметководствено, буџетско и финансиско известување. Проверка на точноста и усогласеноста на сите документи што се однесуваат на финансиските активности и создавање на обврски и расходи со законите, подзаконските и интерните акти, одлуки и договори по нивно извршување. Контрола и координација на процесот на подготовката и извршувањето на буџетот на АЕК. Ревизија на подзаконските акти согласно ЗЕК што се однесуваат на финансиското работење на АЕК. Соработка со национални регулаторни тела на други земји надлежни за електронски комуникации во областа на финансиското работење. Следење на реализацијата на наплатата на надоместоците кои се приход на АЕК согласно ЗЕК. Следење и изготвување на целокупна финансиска документација за наплата на ненаплатени побарувања по пат на нотар, предлага покренување на постапки пред нотар. Изработка на фактури за годишните надоместоцина АЕК, каматни листии другата финансиска документација на АЕК. Акционен план во врска со реализацијата на обврските кон добавувачите кои се расход на АЕК согласно законските прописи од областа на финансиското работење. Прегледи за сите сметки и потсметки на АЕК. Анализирање и порамнување на приходите и трошоците. Ликвидирање сметки од денарската и девизната благајна, влезните и излезните фактури. Документи за банковен трансфер, ги следи плаќањата и документите ги искнижува во сметководствениот систем. Следење на задолжената со денарската и девизната готовинска благајна, врши благајнички работи за потребите на АЕК. Изготвување на месечните плати на вработените во АЕК и соодветно книжење. Следење и подготвување на формулари за боледување кои се на терет на Фондот за здравство, потврди за плата. Анализа на побарувањата од вработените по основ на аванси. Годишен извештај за персонален данок на доход. Обезбедување на навремено плаќање на даноци и други финансиски давачки поврзани со платите на вработените. Подготовка на финансиски и статистички извештаи во врска со извршените плаќања; приходи и расходи, инвестиции, бруто плати. Следење на трошоците за плати и подготвува план за плати на вработените. Исплата на дневници за службени

патувања и други готовински исплати. Контрола на празнењето на финансиските средства од сметките на Мастер и Виза. Изготвување на рекапитулар за персонален данок на доход. Изготвување на решение, патен налог и пресметка на трошоците по основ на службени патувања во земјата и странство. Анализа, контрола и одобрување на даночната пријава за ДДВ. Анализа на реализираниот сообраќај на мобилна телефонија кај вработените. Анализа на потрошената количина на гориво за службените возила. Месечна аконтација на Данок на добивка. Анализа на обврски кон добавувачи од странство од аспект на задржан данок на доход.

- Контрола на целокупната финансиска и сметководствена документација:

- Ex-ante внатрешна финансиска контрола;

- Ex-post внатрешна финансиска контрола;

Во следната табела дадени се детални објаснувања за временските рокови, причините за работните задачи, активностите предвидени со работните задачи и целта која треба да се постигне со извршувањето на секоја работна задача:

Р.бр.	Работна задача	Временска рамка	Причини за оваа работна задача	Активности предвидени со оваа работна задача	Цел која треба да се постигне
1	Финансиски извештаи на АЕК за 2026 (Биланс на состојба, Биланс на успех, Даночен биланс, Распоредување на вишокот на приходи над расходи, Образец ДЕ)	Q1	член 17 став 1 од Законот за сметководство за непрофитните правни субјекти, член 11 став 4 од ЗЕК	-попис: на парични средства и хартии од вредност, на основни средства и ситен инвентар, на инвестиции во тек, на побарувања и обврски; -пресметка на амортизација и реваloризација на материјален и нематеријален имот, - сметководствени усогласувања на отворените сметководствени контаод класата 0 до класата 9 -затворање на класа 4 и класа 7	Ефикасност во работењето на АЕК, економичност, ликвидност, утврдување на активностите, утврдување на инвестирањето кое го има извршено АЕК, односно утврдување на успешноста во работењето
2	Ревизија на финансискот о работење на АЕК за 2026	Q1	член 30 став 6 од ЗЕК	Непосредна соработка со независните ревизори, доставување на на целокупната финансиска и	Независно ревизорско мислење дали финансиските извештаи објективно и вистинито ја

				сметководствена евиденција, подготвување на извештаи и други материјали за потребите на ревизијата	прикажуваат финансиската состојба на АЕК, имено утврдување на законското и наменското користење на средствата, точно проценување на билансните позиции,
3	Ревизија на Сметката за надоместоците за од компензацискиот фонд за универзална услуга за 2026	Q1	Член 114 став 5 од ЗЕК	Непосредна соработка со независните ревизори, доставување на на целокупната финансиска и сметководствена евиденција, подготвување на извештаи и други материјали за потребите на ревизијата	Независно ревизорско мислење дали финансиските извештаи објективно и вистинито ја прикажуваат финансиската состојба на сметката за надоместоците за универзална услуга
4	Годишен финансиски	Q3	член 11 став 4 од ЗЕК	Анализа и проектирање на висината на	Ефикасно и успешно

	план на АЕК за 2028			годишните трошоци на АЕК за извршување на активностите во рамките на нејзините надлежности, проектирање и на капителните трошоци воедно и анализа и проектирање на висината на годишните приходи за покривање на расходите од работењето на АЕК	функционирање на АЕК
6	Ревизија на ИСО Процедурите за финансиски прашања и Правилникот за процедурите за финансиско и сметководствено	Q3	Воведување на измени и дополнувања на ИСО процедурите воедно и имплементирање на измените во законската регулатива	Совладување на законските измени од областа на финансии сметководство	Доследна примена на законската регулатива од областа на финансии и сметководство

	работење на АЕК				
7	Тековни задачи	Q1-Q4		-следење, контрола на реализација на Буџетот на АЕК - квартални извештаи за работењето и други финансиски извештаи -пресметка и исплата на плати и надоместоци, - пресметка на трошоци по основ на службени патувања во земјата и странство, -евидентирање на материјален и нематеријален имот на АЕК, -пресметување на амортизација и ревалоризација, - банкарски сметки – девизни и денарски, -пресметување на персонален данок на доход,	

				-фактурирање на годишните надоместоци и следење на нивната наплата, -опомени до коминтенти за ненаплатен долг, - извештаи за ненаплатени побарувања до содветните сектори, -извештаи за превзени обврски кон добавувачи во земјата и странство, - пресметка на камати, денарски и девизни трансакции, -даночни пријави за ддв, - месечни даночни биланси, -сметководствени активности и усогласување на сметководствената состојба со финансиската состојба,	

				-извештаи до Државен завод за статистика, - финансиска евиденција на верна картичките за моторен бензин, - евидентирање на надминат лимит од користење на службен мобилен телефон, -предлози за спроведување на постаки пред нотар за наплата на побарувањата од купувачите -контрола на трансакциите со деловните платежни картички, контрола на сметките Мастер, Виза, Динерс - финансиска евиденција на надоместоците за универзална услуга, водење на посебно сметководство	

8	Финансискат а реализација на договорите по јавни набавки	Q1-Q4		Контрола на обврските кон добавувачите согласно: - финансиска понуда, -вредноста на договорите, - рок на важност на реализација на договорите, -рок на важност на банкарска гаранција, -контрола на начинот и рокот на плаќање	
9	Буџетирање на АЕК	Q1-Q4		Следење на финансискиот план на АЕК за 2027 од аспект на реализација, резервација на сите финансиски активности	Буџетирање на АЕК
10	Контролинг на Годишниот финансиски план на АЕК	1-4 квартал		Годишен финансиски план 2027	

ПРАВНИ РАБОТИ

Во 2027, согласно законските надлежности, АЕК ќе ги извршува следниве активности:

	Предвидено	Период	Образложение
1.	Работа на Комисија за одлучување по прекршоци	Q1-Q4	Формирана е Комисија за одлучување по прекршок која континуирано работи прекршочни предмети кои согласно ЗЕК се во нејзина надлежност, иницирани од стручните лица кои вршат надзор во АЕК.
2.	Решавање на спорови помеѓу оператори и оператори и правни лица кои управуваат со физичка инфраструктура	Q1-Q4	Вработените во Секторот за правни работи ја спроведуваат постапката за решавање на управни спорови помеѓу оператори, и оператори и правни лица кои управуваат со физичка инфраструктура, на нивно барање за решавање на спор.
3.	Спроведување на постапка за посредување	Q1-Q4	Согласно ЗЕК, АЕК има обврска на страните во спорот да им предложи постапка за посредување со цел истите меѓусебно да се договорат со склучување на спогодба.
4.	Застапување на Агенцијата за електронски комуникации пред судските органи во прекршочна постапка, постапка за наплата на долг, кривична постапка, итн.	Q1-Q4	Вработените во Секторот за правни работи ја застапуваат Агенцијата за електронски комуникации во прекршочна постапка, постапка за наплата на долг, кривична постапка и други постапки пред судските и други надлежни органи.
5.	Спроведување на постапка за порамнување	Q1-Q4	За одредени прекршоци утврдени во ЗЕК, Агенцијата за електронски комуникации спроведува постапка за порамнување пред поднесување на барање за поведување на прекршочна постапка, на предлог на лицата овластено за вршење на надзор во АЕК.
6.	Водење и следење на Управни судски постапки	Q1-Q4	Согласно Законот за управна постапка, Законот за управни спорови а во врска со Законот за електронски комуникации, засегнатите страни имаат право на тужба против Решенијата на Агенцијата за електронски комуникации и Решенијата на Комисијата за одлучување по прекршоци поради што се започнува судска управна постапка пред Управниот Суд на Република Македонија. Вработените во Секторот за правни работи ја водат и следат оваа постапка се до нејзино конечно завршување

			и тоа пред Управиот суд на РМ и Вишиот управен суд во РМ.
7.	Водење на постапки за наплата на долг пред Извршител и Нотар	Q1-Q4	Подготовка на акти за наплата на долг по предлог на Секторот за финансии и континуирано водење и следење на постапката за наплата на долг пред извршител и нотар.
8.	Учество во постапките за донесување и измени и дополнување на подзаконски акти кои произлегуваат од ЗЕК	Q1-Q4	Континурирано следење и ревизија на донесените подзаконски акти и нивно усогласување со новиот Закон за електронски комуникации, кој стапи на сила на 01.06.2026 година.
9.	Утврдување и наплата на годишен надомесок за надзор на пазарот	Q1-Q4	Согласно ЗЕК операторите се должни на АЕК да и платат надоместок за надзор на пазарот, за што вработените во Секторот за правни работи изготвуваат Решенија по предлог на Секторот за регулатива и Секторот за финансии.
10.	Подготовка на решенија за наплата на средства во Компензацискиот Фонд за универзална услуга	Q1-Q4	Согласно ЗЕК операторите се должни на АЕК да и платат средства во Компензацискиот Фонд за универзална услуга. Вработените во Секторот за правни работи изготвуваат Решенија на предлог на Секторот за регулатива и Секторот за финансии.
11.	Постапување по Извештаи од извршен стручен надзор со предлог мерки	Q1-Q4	Вработените во Правниот сектор постапуваат по предложените предлог мери согласно Извештаите од извршен стручен надзор.Подготвуваат предупредувачки известувања, решенија и прекршочни пријави против предложените прекршители на ЗЕК и подзаконските акти.
12.	Учество во Комисии и работни групи за постапки предвидени во Законот за електронски комуникации и други закони	Q1-Q4	-учество во постапка за избор на давател/и на универзална услуга, -учество во постапки за доделување на радиофреквенции, по пат на јавен тендер и други постапки координирано со другите сектори.
13.	Подготовка на Одлуки по член 32, 33 и 34 од ЗЕК	Q4	Секторот за правни работи подготвува Одлуки по член 32, 33 и 34 од ЗЕК, по претходен предлог на Секторот за финансии

14.	Административно-техничка поддршка на Комисијата на Агенцијата за електронски комуникации	Q1-Q4	Подготовка на акти и други документи кои произлегуваат од работата на Комисијата на АЕК.

ПОДДРШКА НА АКТИВНОСТИТЕ НА АЕК

Во 2027 приоритет ќе се даде на унапредување на системот за планирање и следење на одржувањето, ажурирање на евиденциите за имотот и работните средства, подобрување на контролата на возниот парк и комуналната потрошувачка, навремено следење на договорите од технички аспект и унапредување на архивското и административното работење.

При реализацијата ќе се применува јасна поделба на надлежности. Секторот за поддршка на активностите на агенцијата ја обезбедува предметната и логистичката поддршка и го следи техничкиот аспект на реализацијата.

Реализацијата на Програмата ќе се следи преку квартални евиденции, планови за одржување, извештаи за реализација на договори, евиденција на имот и работни средства и други релевантни показатели.

Област	**Клучни активности**	**Одговорна организациска единица**	**Рок**
Административно и архивско работење	Деловодничко работење, архивирање, прием и дистрибуција на документација, ажурирање и чување на архивската евиденција	Одделение за административно и архивско работење	Континуирано; проверка до 31.12.2027
Логистичка поддршка и работни средства	Обезбедување материјални и логистички услови за работа; евиденција и следење на работни средства и опрема; следење на животниот циклус на средствата	Одделение за општи работи	Континуирано; годишен преглед до 31.12.2027

Област	Клучни активности	Одговорна организациска единица	Рок
Имот и објекти	Следење на состојбата на недвижниот и движниот имот; планирање и координација на тековно, превентивно и интервентно одржување; подготовка на потребната техничка документација	Одделение за општи работи	План до 31.01.2027; реализација континуирано
Возен парк	Следење на техничката исправност, сервисирање, регистрација, осигурување, користење и GPS системот; следење на трошоците и штетите	Одделение за општи работи	Континуирано; квартална контрола
БЗР и безбедност на објектите	Следење на мерките за БЗР, координација на активностите од проценката на ризик и следење на безбедноста и заштитата на објектите	Одделение за општи работи	Континуирано; квартални проверки
Технички спецификации и реализација на договори	Подготовка на технички спецификации од делокруг на Секторот; следење на техничката/предметната реализација на договорите и известување за отстапувања	Одделение за општи работи; со Одделение за јавни набавки и Сектор за финансии според надлежност	Согласно плановите и договорите; континуирано
Магацинско и материјално работење	Прием, издавање и евиденција на материјали и работни средства; следење на залихите и потребите за набавка	Одделение за општи работи	Континуирано; годишна проверка до 31.12.2027
Поддршка на директорот и	Административна и организациска поддршка на активностите на директорот и	Одделение за општи работи	Континуирано

Област	Клучни активности	Одговорна организациска единица	Рок
организациски активности	координација на состаноци и комуникација		

ЈАВНИ НАБАВКИ

Во текот на 2027 Одделението за јавни набавки своите активности ќе ги спроведува согласно следнава табела:

Р. Бр.	**Предвидени работни активности**	**Период**
1.	Подготвува интерните акти/процедури за јавни набавки, доследна и професионална примена на ИСО Процедурата за јавни набавки,	Q1-Q4
2.	Ги координира потребите за јавни набавки и го подготвува годишниот план за јавни набавки,	Q1
3.	Го контролира извршувањето на годишниот план за јавни набавки,	Q1-Q4
4.	Изготвува квартални и годишни извештаи за реализација на годишниот план за јавни набавки,	Q1-Q4
5.	Организира и координира соработката со другите организациони единици на Агенцијата заради спроведување на постапките за јавни набавки и проверка на технички спецификации,	Q1-Q4
6.	Барање согласности до Комисија, надлежен орган на АЕК за отпочнување на постапки за јавни набавки,	Q1-Q4
7.	Изготвува одлуки за јавни набавки,организира претходни проверки на пазарот -технички дијалог со економските оператори, тендерски документации, записници од технички дијалог и записници од јавни отворања на понуди,	Q1-Q4
8.	Учествува во сите комисии за јавни набавки	Q1-Q4
9.	Барање согласности од Бирото за јавни набавки за спроведување на постапка за јавна набавка со преговарање без објавување на оглас	Q1-Q4
10.	Бара толкување, мислење од Бирото за јавни набавки за одредени дилеми што се појавуваат во текот на спроведување на одредни постапки на јавни набавки	Q1-Q4
11.	Објавување на огласи на Електронскиот систем за јавни набавки воедно и огласи на Службеното гласило на Европската Унија -ТЕД	Q1-Q4

12.	Одговара на прашања и појаснувања на тендерската документација, во соработка со надлежните сектори ја утврдува способноста на економските оператори,	Q1-Q4
13.	Врши јавно отворање на понудите, врши евалуација на понудите, ја проверува комплетноста и валидноста на соодветните документи , финансиските понуди и други финансиски услови утврдени во тендерската документација, проверува аритметичка грешка, задолжително барање за дополнување и појаснување на документите, барање образложение за невобичаено ниска цена,	Q1-Q4
14.	Утврдува прифатливи/неприфатливи понуди, ги образложува причините за нерифатливост на понудите, предлага најповолна понуда или поништување на постапката,	Q1-Q4
15.	Подготвува извештаи од спроведени постапки,	Q1-Q4
16.	Ги подготвува сите потребни акти врз основа на извештајот од спроведена постапка,	Q1-Q4
17.	Изготвува договори за јавни набавки, врши контрола на банкарските гаранции,	Q1-Q4
18.	Ги ажурира сите податоци кои согласно со Законот за јавни набавки се доставуваат на Електронскиот систем за јавни набавки	Q1-Q4
19.	Изготвува одговор по жалба до Државна Комисија за жалби по јавни набавки	Q1-Q4
20.	Објавува негативна референца во ECJH	Q1-Q4

MKD-CIRT

Активностите на Националниот центар за одговор на компјутерски инциденти – MKD-CIRT во 2027 се засноваат на: ЗЕК, Законот за безбедност на мрежни и информациски системи-ЗБМИС („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 135/2025), Стратегијата за сајбер безбедност 2025–2028 и Акцискиот план за нејзино спроведување за периодот 2025–2027.

MKD-CIRT, како посебна организациска единица во рамките на АЕК, во 2027 ќе ја продолжи и дополнително ќе ја прошири својата оперативна, превентивна, координативна и надзорна улога во националниот систем за сајбер безбедност. Стратегијата го определува Националниот CSIRT како тело надлежно за активности поврзани со надзор и заштита на системите и услугите на суштинските и важните субјекти, евиденција и одговор на инциденти, размена на информации и координација со други надлежни органи и CSIRT тимови.

Цели за 2027:

Во 2027 работата на MKD-CIRT ќе биде насочена кон обезбедување повисоко ниво на сајбер отпорност на национално ниво, со посебен фокус на:

- критичната инфраструктура и критичните ИКТ-системи и услуги;
- суштинските и важните субјекти утврдени согласно ЗБМИС;
- граѓаните, преку подигање на свеста, навремено информирање за актуелни закани, промовирање на безбедно користење на дигиталните услуги и олеснување на пристапот до информации и канали за пријавување на сајбер инциденти.

Со ова, во 2027 MKD-CIRT ќе функционира не само како центар за реакција по настанат сајбер инцидент, туку и како централна национална точка за превентивна сајбер заштита, рано предупредување, техничка поддршка, координација и јакнење на отпорноста на субјектите и корисниците во дигиталниот простор.

Клучни активности за 2027:

MKD-CIRT ќе продолжи со редовниот прием, обработка и анализа на пријавени сајбер инциденти, идентификација на закани и ранливости, техничка анализа на инциденти и обезбедување препораки и насоки за нивно ограничување, отстранување на последиците и обновување на засегнатите системи.

Посебно внимание ќе биде посветено на критичната инфраструктура, суштинските и важните субјекти, преку континуирано следење на ризиците, поддршка при имплементација на соодветни технички, оперативни и организациски мерки, размена на информации за закани и ранливости, како и обезбедување стручна помош при сериозни и значителни сајбер инциденти. Стратегијата ја поставува безбедноста и отпорноста на критичните мрежи, информациски системи и суштинските и важните субјекти како посебна национална приоритетна област.

Во рамките на Акцискиот план, во 2027 ќе продолжи развојот и проширувањето на системот за надзор, детекција и одговор на сајбер напади и инциденти на инфраструктурата и крајните точки кај суштинските и важните субјекти.

MKD-CIRT ќе продолжи со развој и користење на механизмите за размена и споделување на информации, знаења и искуства помеѓу јавниот, приватниот и одбранбено-безбедносниот сектор. Преку овие механизми ќе се обезбедува побрза размена на релевантни информации за закани, ранливости, индикатори за компромитација и инциденти, како и подобра координација на активностите за одговор.

Во 2027 ќе продолжат и активностите за управување со ризиците кај суштинските и важните субјекти, со цел подигнување на нивото на усогласеност со пропишаните технички, оперативни и организациски мерки.

MKD-CIRT ќе подготвува и објавува предупредувања, известувања, препораки и стручни анализи за актуелни ризици, ранливости, сајбер закани и активни кампањи на напади, со што ќе се

обезбеди навремено информирање на институциите, операторите на критична инфраструктура, суштинските и важните субјекти, деловната заедница и граѓаните.

Активности насочени кон граѓаните:

Во 2027 ќе се засили и директната комуникација на MKD-CIRT со граѓаните. Центарот ќе реализира активности за подигање на јавната свест за сајбер безбедноста, препознавање на фишинг, измами, злоупотреба на лични податоци, компромитирани кориснички сметки и други чести форми на сајбер закани.

Соработка и координација:

MKD-CIRT ќе ја продолжи и унапредува координацијата со Министерството за дигитална трансформација, другите надлежни органи, секторските и организациските CSIRT тимови, безбедносниот и одбранбениот сектор, академската заедница и приватниот сектор.

Посебно внимание ќе биде посветено на навремена размена на информации и координиран одговор при инциденти кои имаат пошироко национално влијание, ги засегаат критичните услуги или може да предизвикаат значителни последици по функционирањето на општеството и економијата.

Очекувани резултати:

Со реализацијата на планираните активности во 2027 се очекува:

- унапредено ниво на сајбер заштита на критичната инфраструктура;
- зголемена отпорност и усогласеност на суштинските и важните субјекти;
- проширување на системите за мониторинг, детекција и одговор на инциденти;
- побрза и покоординирана реакција при значителни и сериозни сајбер инциденти;
- подобрена размена на информации за закани, ранливости и инциденти;
- зголемена достапност на предупредувања, препораки и стручни информации;
- повисоко ниво на информираност и сајбер-хигиена кај граѓаните;
- зголемено користење на официјалните канали за пријавување на сајбер инциденти;
- зајакната национална координација и соработка меѓу јавниот, приватниот, безбедносниот и академскиот сектор.

На овој начин, во 2027 MKD-CIRT ќе ја зајакне својата улога како национален оперативен и координативен центар за сајбер безбедност, со дејствување насочено кон три клучни групи: критичната инфраструктура, суштинските и важните субјекти и граѓаните, со цел зголемување на вкупната сајбер отпорност на Република Северна Македонија.

ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА КРАЈНИТЕ КОРИСНИЦИ

АЕК во рамките на своите надлежности утврдени со ЗЕК има особено значајна улога во заштитата на правата на корисниците на јавни електронски комуникациски услуги и тоа преку: одобрување и контрола на општите услови од претплатниките договори, воведување на дополнителни заштитни механизми за корисниците, контрола на квалитетот на јавните електронски комуникациски услуги, обезбедување на еквивалентен пристап и избор за крајни корисници со инвалидитет, наметнување на дополнителни обврски на операторите во нивните односи со претплатниците, обезбедување на преносливост на броеви и особено преку решавање на спорови помеѓу операторите и нивните претплатници, како и следење на актуелности во областа на заштита на корисниците и обезбедување на подобра правна заштита со предлози за измени на ЗЕК и измени и дополнување на ПОУ доколку е потребно.

Согласно ЗЕК, АЕК доставените барања за решавање на спор од претплатниците ги решава преку постапка за решавање на спорови, а по претходно спроведена постапка за посредување. Во Секторот за заштита на правата на корисниците се решаваат спорови помеѓу крајни корисници и оператори. АЕК започнува постапка за решавање на спор на барање на една од страните во спорот. По приемот на барањето, АЕК пред да ја започне постапката за решавање на спор, на страните во спорот им предлага постапката за посредување. Доколку било која од страните во спорот не ја прифати постапката за посредување, или доколку во постапката за посредување не дојде до договор за надминување на проблемот, односно спогодба помеѓу страните во спорот, АЕК преоѓа кон решавање спорот. Во таа постапка се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка, доколку со ЗЕК не е поинаку уредено. Доколку било која од страните во постапката за решавање на спор пред АЕК, за истиот спор започне судска постапка, постапката за решавање на спор пред АЕК се запира.

Ва Секторот за заштита на правата на корисниците за 2027, предвидени се следните активности:

Р.бр.	Работна задача	Временска рамка
1.	Примена на Правилник за општите услови во однос на пристапот и користењето на јавните комуникациски услуги	Q1-Q4
2.	Усогласување и одобрување на општите услови од претплатнички договори, согласно ЗЕК и Правилник за општите услови во однос на пристапот и користењето на јавните комуникациски услуги	Q1-Q2
3.	Редовен надзор по Барање за решавање на спор–континуирана активност согласно ЗЕК	Q1-Q4
4.	Контролни надзори по усвоени барања за решавање на спор, по изминат рок за постапување–континуирана активност согласно ЗЕК	Q1-Q4
5.	Вонреден надзор по барање или по индиции за неправилност	Q1-Q4
6.	Изработка на анализи и извештаи по донесени решенија	Q1-Q4
7.	Поставување на мерливи параметри со кои би се мерело задоволството на крајните корисници	Q1–Q4
8.	Испитување на јавно мислење	Q1-Q4
9.	Активности при EWG BEREC, учество на состаноци, соработка со регулаторите од регионот, поставување и одговарање на прашалници	Q1-Q4
10.	Промотивна кампања Цели на промотивна кампања 1.Подигање на јавната свест за улогата на АЕК, градење на доверба во работата и позитивниот имиџ. 2.Промовирање на активностите на АЕК во насока на заштита на правата на корисниците (активност која ќе се изведува на терен, пропратена со анкетен прашалник) 3.Понатамошна промоција и афирмација на Контакт центарот и бесплатниот телефонски број 190	Q1-Q4

	4. Едукативни работилници во државни институции и универзитети	
	7. Медиумско излегување за промоција на АЕК	
11.	Членство и придонес во Совет за заштита на потрошувачите – Министерство за економија и труд	Q1-Q4
12.	Придонес и организација на работен состанок со претставници од регулаторните тела од регионот во областа на заштита на корисниците, во рамките на Меѓународната конференција која ја организира АЕК и други мултилатерални средби	Q2-Q3
13.	Подготовка на материјал и изработка на флаери од едукативен карактер за различни категории на граѓани	Q1-Q4

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Секторот за меѓународна соработка има две одделенија (Одделение за меѓународна соработка и одделение за преводи) кои меѓусебно соработуваат, а нивната надлежност е насочена кон претставување на АЕК пред домашната и меѓународната јавност со посебен акцент на областа на електронските комуникации и членувањето на АЕК во меѓународните институции и тела од областа.

АЕК својата стратегија, меѓу останатото, ја заснова и врз следењето на новите и модерните текови и регулативи во областа на електронските комуникации кои претежно се дефинирани во легислативата на следните меѓународни организации во кои членува АЕК: Меѓународната Унија за телекомуникации (ITU), Европската Конференција на администрации од областа на пошти и телекомуникации (CEPT), Европскиот Институтот за стандардизација во телекомуникациите (ETSI), Телото на Европски регулатори за електронски комуникации (BEREC) и Меѓународната Асоцијација на офицери за заштита на лични податоци (IAPP).

Вработените во АЕК се членови и активно учествуваат во проектите на работните групи во споменатите меѓународни институции каде што дебатираат и дискутираат за проектите кои се однесуваат на донесување на регулативи и прописи за нивно унифицирано воспоставување на универзален пристап на глобално ниво. Активностите на членувањето во меѓународните организации и тела треба да се интензивира на начин што ќе е неопходно да се организираат состаноци и билатерални средби со претставници на регулаторни тела од регионот и од Европа

за размена на искуства и добри практики при донесувањето на подзаконската регулатива посебно по донесувањето на новата регулатива на европско ниво.

Соочувајќи се со брзиот и интензивен развој на технологиите и техничко технолошките достигнувања во областа, предизвикувачка ќе биде и 2027 од аспект на тоа што во ITU и во ETSI ќе стапат на функции новите раководни структури избрани на последните состаноци во 2026.

Меѓународната Регулаторна Конференција која се одржува секоја година во организација на АЕК е планирано да се одвива и во 2027 во Охрид со учество на претставници на регулаторни тела од регионот и EU како и претставници на операторите и даватели на јавни електронски комуникациски услуги.

Вториот Јавен состанок се планира за крајот на 2027 кога всушност и ќе бидат презентирани реализираните проекти и програми и претставени визиите за 2028.

Во 2027 е планирано зачленување на АЕК во Меѓународниот институт за Комуникации (IIC International Institute of Communications) – меѓународна организација која што на светско ниво ги координира и здружува посебно малите регулаторни тела од областа на електронските комуникации на начин што им овозможува пристап до експертизи и размена на искуства од конкретни предизвици на регулаторните рамки.

ЈАВНИ ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ, НУМЕРАЦИЈА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Во текот на 2027 Секторот за телекомуникации ќе ги извршува тековните обврски кои што се предвидени согласно ЗЕК како што се:

- Нотификација на оператори,
- Доделување на броеви и серии на броеви на оператори,
- Давање мислења при постапката на изготвување и донесување на документи за просторно уредување,
- Давање согласност на основниот проект за градба на јавна електронска комуникациска мрежа (ЈЕКМ) и придружни средства,
- Контролира и мерње параметрите за квалитет на јавните електронски комуникациски услуги,
- Контрола на податоците за ТК инфраструктура кои ги внесуваат Операторите ЈЕКМ.

За да ги оствари регулаторните цели и начела АЕК, согласно ЗЕК, има надлежност да ги контролира и мери параметрите за квалитет на јавните електронски комуникациски услуги. Мерењето може да се врши на линкот https://nettest.aek.mk/nettest. Цел на овој систем е да овозможува корисниците на интернет да добијат моментална информација за квалитетот на услугата што ја користат, како и точни информации за брзината и квалитетот на Интернет сообраќајот. Системот овозможува анонимно споделување на овие информации со останатите корисници во Македонија. Исто така овој систем обезбедува јавно достапни информации за квалитетот на мрежите на операторите во Македонија. Со Правилникот во кои се дефинирани истите, корисниците од друга страна, можат да поднесуваат Приговори поврзани со интернет услугите кои ги добиваат од операториите доколку не се задоволни од истите или сметаат дека не ги добиваат истите за кои соодветно плаќаат.

На полето на нумерацијата, АЕК во 2027 ги планира следните активности:

- Обработка на барања и издавање на решенија за доделување и одземање на броеви и серии на броеви од Планот за нумерација за ЈЕКМ и услуги во Македонија;
- Обработка на извештаи за ефикасно користење на доделените броеви и серии на броеви;
- Следење на имплементацијата на преносливост на броевите што треба да ја обезбедат операторите на ЈЕКМ и/или услуги;
- Следење на Централната база на пренесени броеви и изготвување на компаративни прегледи и извештаи за пренесените броеви;
- Меѓународна координација на доделени меѓународни кодови за сигнализација во ITU;
- Водење на регистар на доделени броеви и/или серија на броеви и негова објава на WEB;
- Учество и активности поврзани со Единствениот европски број за итни повици Е-112.

АЕК преку веб страницата https://e-agencija.aek.mk/AEK-ETI, обезбедува Единствена точка за информации со цел заинтересираните страни, покрај другото, да добијат минимални информации, во однос на планираната изградба на ЈЕКМ и средства како и на постоечката физичка инфраструктура на субјектот и тоа: Податоци за видот, основните технички карактеристики и хоризонталната и вертикалната поставеност на подземните и надземните инфраструктурни објекти и придружната инсталација, како и податоци за субјектите кои управуваат со истите.

Тимот во Секторот за телекомуникации е задолжен да дава иницијативи и предлози за измена на прописите од областа на телекомуникациите заради хармонизација со регулативата на Европската унија, во текот на целата година.

Во текот на целата година ќе се организира и следи приемот на нотификациите и издавањето на потврда за регистрација на оператори и/или даватели на јавни електронски комуникациски услуги во согласност со ЗЕК. АЕК врши регистрација на операторот со запишување во службената евиденција по која ќе му достави писмена потврда за извршена регистрација.

Секторот за телекомуникации врши и редовен надзор над оператори и други правни и физички лица кои вршат активности на обезбедување на електронски комуникации, во согласност со ЗЕК, прописите донесени врз основа на него и обврските наметнати од страна на АЕК. Дава мислења и предлози во врска со параметрите за квалитет на електронските комуникациски услуги, за развој на конкуренцијата во телекомуникацискиот сектор во текот на целата година.

Со цел исполнување на законските обврски на АЕК кои произлегуваат од ЗЕК, Правилникот за начинот на изградба на јавните електронски комуникациски мрежи и придружни средства, како и од Упатството за доставување на податоци за новоизградена електронска комуникациска мрежа и придружни средства, АЕК има обврска да обезбеди, преку својата WEB страна, пристап до наменски изработено апликативно решение кое операторите го користат за достава на податоци за новоизградена електронска комуникациска мрежа и придружни средства. Во текот на 2024 се оспособи и се пушти во работа Системот за приказ на информации во делот на широкопојасен интернсет со мапа на покриеност (broadband system). Ќе бидат изготвувани соодветни Извештаи на покриеност на територијата на Македонија со брз, супербрз и ултра брз интернет, како и местата каде нема никаква покриеност со интернет. Во 2027 ќе се спроведат следните активности:

1. Извештаи за мрежно покривање за фиксен broadband пристап според технологии, што опфаќа:

a. Анализа на внесените податоци во ГИС системот од страна на операторите кои што нотифицирале фиксна ЈЕКМ,

b. Теренска валидација на податоците што операторите сами ги внеле во системот,

c. Идентификација на операторите што имаат/користат фиксна ЈЕКМ, а не ги ажурирале податоците во ГИС системот,

d. Подготовка на циркуларно писмо со потсетување за операторите од претходната точка,

e. Вонреден инспекциски надзор кај сите оператори.

Овие активности ќе овозможат пресметка на индикаторите поврзани со покриеност со фиксни мрежи од DESI (Digital Economy and Society Index), како што се:

- покриеност со NGA мрежи, како % на домаќинства што имаат можност за пристап до NGA мрежи,

- покриеност со VHCN мрежи, како % на домаќинства што имаат можност за пристап до VHCN мрежи,

- покриеност со FTTH (FTTP + FTTB) мрежи, како % на домаќинства што имаат можност за пристап до FTTH мрежи.

2. Следење на имплементацијата за подзаконските прописи за градба на ЈЕКМ и конкуренција и доколку е потребно нивна ревизија.

3. Учество во работна група за FNE при BEREC.

ЗАКЛУЧОК

АЕК и во текот на 2027 ќе се стреми да ги исполни регулаторите цели и начела на ЗЕК, а особено преку регулација на следната генерација на пристапни мрежи, поголема заштита на правата на корисниците и секако на крајните корисници со инвалидитет и посебни социјални потреби и зајакнување на стручниот надзор над операторите од аспект на почитување на законската и подзаконската легислатива.

Големиот број на активности кои се предвидуваат во 2027 создаваат предуслов за создавање на заокружена регулаторна рамка на пазарот на електронски комуникации со цел подобрување на конкурентната околина на пазарот за електронски комуникации во Македонија.

Комисија на Агенцијата за електронски комуникации

Претседател

Проф.д-р Орце Симов

Бр.1102- 1102-39/6

Скопје, 04.11.2026 година

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ СКОПЈЕ 1